

Møteinnkalling

Utvalg: Rohkunborri nasjonalparkstyre
Møtested: Formannskapssalen/Teams, Setermoen/Teams
Dato: 08.09.2020
Tidspunkt: 12:00-15:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 91576445. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
	Styresak		
ST 21/20	Godkjenne innkalling og saksliste		2020/2384
ST 22/20	Godkjenne protokoll fra forrige møte		2020/2384
ST 23/20	Justering av aktivitetskalender 2020		2019/13265
ST 24/20	Søknad om dispensasjon til fastmerking		2020/6058
ST 25/20	Søknad om dispensasjon til bruk av helikopter i forbindelse med elgjakt i Sjørdalen		2020/7973
ST 26/20	Behandling av klage på dispensasjon til bruk av snøskuter til privat hytte ved Kjelelva		2020/2005
ST 27/20	Eventuelt		2020/2384
	Referat sak		
RS 7/20	Vurdering av kommunens adgang til motorferdsel i forbindelse med befarings		2020/7118

Styresak

ST 21/20 Godkjenne innkalling og saksliste Godkjenne innkalling og saksliste

Arkivsaksnr: 2020/2384-1

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 01.09.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	21/20	08.09.2020

Godkjenne innkalling og saksliste

Forvalters innstilling

Innkalling til møtet og saksliste godkjennes.

Arkivsaksnr: 2020/2384-2

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 01.09.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	22/20	08.09.2020

Godkjenne protokoll fra forrige møte

Forvalters innstilling

Protokollen fra forrige møte godkjennes.

Arkivsaksnr: 2019/13265-4

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 01.09.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	23/20	08.09.2020

Justering av aktivitetskalender 2020

Forvalters innstilling

Styret vedtar følgende justering av aktivitetskalender:

Hva	Hvor	Når
Styremøte med lokal opplæring	Setermoen/Teams	31.3.20
Befaring østlig del av nasjonalparken	Altevatnet	23.4.20
Styremøte	Setermoen/Teams	11.6.20
Styremøte	Setermoen/Teams	8.9.20
Skoletur Sjørdalen	Sjørdalen	Uke 39
Regional opplæring nasjonalparkstyre	Bardufosstun	3.11.20
Styremøte		19.11.20

Saksopplysninger

Styret vedtok følgende justering av aktivitetsplan 11. juni 2020.

Endringene skyldes koronapandemien. Studietur til Lyngsalpan utsettes til våren 2021.

Hva	Hvor	Når
Styremøte med lokal opplæring	Setermoen/Teams	31.3.20
Befaring østlig del av	Altevatnet	23.4.20

nasjonalparken		
Styremøte	Setermoen/Teams	11.6.20
Skoletur Lappjord	Tornehamn-Sørdalen	Uke 37
Styremøte		Uke 36 eller 37
Regional opplæring nasjonalparkstyrer	Bardufosstun	3.11.20
Styremøte	Kiruna	19.11.20

Arkivsaksnr: 2020/6058-3

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 01.09.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	24/20	08.09.2020

Søknad om dispensasjon til fastmerking

Vedlegg:

- 1 Rohkunborri_flater

Forvaltaren si tilråding

Sállir natur får løyve til å setje ut markeringar av flater for å gjennomføre det nasjonale overvåkingsprogrammet Arealrepresentativ naturovervåkning. Løyvet er gjeve med heimel i naturmangfaldlova § 48. For løyvet gjeld desse vilkåra:

1. Løyvet gjeld for åra 2020-2025.
2. Sállir natur får løyve til å setje ut fastmerker i form av metallrøyr som merkar prøveflatane. Fastmerkene skal fjernast når overvåkingsprogrammet er gjennomført.
3. Sállir natur pliktar å informere Talma sameby før røyra settast ned og før kvar gong flatene skal registrerast.
4. Sállir natur pliktar å utforme ein kortfatta rapport med funna frå kartlegging innafor Rohkunborri nasjonalpark i åra 2020-2025 og sende denne til nasjonalparkstyret.

Om overvakinga held fram kan ein søke om forlenging.

Vedtaket kan klagast på. Klage må sendast nasjonalparkstyret seinast tre veker etter dykk har motteke dette brevet. Nasjonalparkstyret vil då sjå på saka ein gong til. Om vedtaket ikkje vert endra vert klagen sendt til Miljødirektoratet for handsaming.

Saksopplysningar

Søknaden

I samband med prosjektet Arealrepresentativ naturovervåkning (ANO), skal Sállir natur, med underleverandørar, gjere vegetasjonsanalyser i Nordland, Troms og Finnmark. ANO er eit nasjonalt overvåkingsprogram i regi av Miljødirektoratet, der data blir samla inn for å overvake endringar i artssamansetjing, naturtypar og vegetasjonsdekning over tid. Det innsamla datamaterialet brukast til å vurdere økologisk tilstand, og inngår i eit styrka datagrunnlag for miljøforvaltninga. Flater på 500x500 meter er tilfeldig generert frå SSB sitt rutenett over heile landet. Innanfor kvar flate ligg det 18 punkt,

og i desse punkta vil ein leggje ei kvadratmeterrute og utføre vegetasjonsanalyser. Kvadratmeterruta blir fjerna etter analysen, men Sállir natur ynskjer å merke kvar rute med eit kort og tynt metallrøyr (aluminiumsfarga, 10-15 cm langt, 1.5 cm i diameter) som vert banka ned i to av hjørna. Sállir natur opplyser om at metallrøyra ikkje skal vere synlege i vegetasjonen. Kvar flate får dermed 36 metallrøyr. Flatane vert óg stadfesta med GPS, men metallrøyra har likevel ein funksjon slik at ein finn igjen eksakt posisjon og kan plassere rutene rett ved neste besøk. Flatane skal undersøkjast i 5-årige omdrev.

I Rohkunborri ynskjer ein å gjere analyse av to flatar, sjå kart i vedlegg. Sluttår for prosjektet er foreløpig ikkje bestemt av Miljødirektoratet.

Regelverket for nasjonalparken

Rohkunborri nasjonalpark blei oppretta 25.02.11 og blir forvalta av Rohkunborri nasjonalparkstyre. Føremålet med Rohkunborri nasjonalpark er å: «Bevare et stort naturområde med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige gråor-heggeskoger, urskogspreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre- og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sjørdalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på. Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget. Nasjonalparken er beiteområde for tamrein.»

Landskapet er verna mot alle inngrep i naturen. Dette står i verneforskrifta § 3, punkt 1.1. Det er ingen heimel i verneforskrifta for å gje løyve for inngrep som er naudsynte for gjennomføring av naturvitskapelege undersøkingar. Saka må derfor vurderast etter den generelle dispensasjonsheimelen. Naturmangfaldlova § 48 seier at forvaltningsmyndigheita kan gjere unntak frå eit vernevedtak om det ikkje strid mot vernevedtaket sitt formål og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig, eller om tryggleikssyn eller omsyn til vesentlege samfunnsinteresser gjer det naudsynt. Søknaden må vurderast etter vilkåra om at det ikkje strid mot vernevedtaket sitt formål og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig. Desse vilkåra er kumulative, det vil seie at dersom begge er oppfylte kan forvaltningsmyndigheita vurdere om ein skal gje løyve eller ikkje. Alle sakar som gjeld naturmangfaldet skal i tillegg vurderast ut frå naturmangfaldlova sine §§ 8-12.

Vurdering av saka

Naturmangfaldlova sin § 8 seier at vedtak som gjeld naturmangfaldet skal byggje på vitskapeleg og erfaringsbasert kunnskap om naturmangfaldet og verknaden på det.

Nasjonalparken blei godt kartlagt i arbeidet med verneplan og konsekvensutgreiing for Rohkunborri (Miljøfaglig utredning, rapport 2006:1). Opplysningane om naturmangfaldet er i hovudsak henta frå denne og frå www.naturbase.no. Dei to flatane som er plukka ut for vegetasjonsanalyse i Rohkunborri ligg i søraust for søndre Veslekletten i Budalen og i overgangen mellom Juovvágárdi og Krokdalen sør for Salvasskardfjellet. På nordsida av søndre Veslekletten er det registrert fjellside med kalkkrevjande og sjeldne plantar i eit smalt marmorbelte. Førekost av bl.a. småsøte, fjellkurle, lapprublom, skredrublom, snørublom, blindurt (ansvarsart, Noreg har > 50 % av europeisk bestand) og høyfjellsklokke (vurdert som sårbar i Troms i konsekvensutredning, no som livskraftig under tvil i norsk raudliste). Området er snødekt store delar av året. I områdene rundt lokasjonen sør for Salvasskardfjellet er det registrert kalkrike områder i fjellet, med reinrose-kantlynghei, rike rasmarksenger og lesidevegetasjon med kalkkrevjande flora.

Det er ikkje registrert nokre viktige naturtypar der flatane ligg. Norsk raudliste er ei oversikt over artar som har risiko for å døye ut i Noreg (for meir informasjon sjå <http://www.artsdatabanken.no/Rodliste>). Nasjonalparken er beiteområde for rein, og i dei aktuelle områda finn vi trekkruter og beiteområde som er i bruk både vår, sommar og haust.

Kunnskapsgrunnlaget blir vurdert som tilstrekkeleg. «Føre-var-prinsippet», naturmangfaldlova si § 9, skal derfor ikkje brukast. Naturmangfaldlova § 10 seier at økosystemtilnærming og samla belastning på eit område skal vurderast. Det skal også vurderast om eit løyve kan skapa presedens og på den måten bidra til ein gradvis svekking av området og forvitring av verneforskrifta. Å setje ned røyr som seinare blir teke opp vil ikkje ha vesentleg skade på naturmangfaldet. Naturmangfaldlovas §§ 11 og 12 er ikkje relevante i denne saka og er derfor ikkje vurdert. Søknaden blir vurdert til å ikkje vere i strid med vernevedtakets formål, og med dei omsyna som er føreslegne blir tiltaket heller ikkje vurdert til å påverke verneverdiane nemneverdig. Vitskapelege undersøkingar som kartlegg vegetasjonen i verneområda og korleis den utviklar seg over tid vil bidra til ein auka kunnskap og dermed kunne betre underlaget for forvaltningas arbeid. Nasjonalparkforvaltaren føreslår derfor at nasjonalparkstyret gjer løyve etter naturmangfaldlova § 48.

Arkivsaksnr: 2020/7973-4

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 01.09.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	25/20	08.09.2020

Søknad om dispensasjon til bruk av helikopter i forbindelse med elgjakt i Sør-dalen

Vedlegg:

- 1 Søknad om dispensasjon til transport med helikopter - elgjakt Sør-dalen

Forvalters innstilling

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 jfr. § 77 innvilges dispensasjon til bruk av atv for transport av skutt elg fra Kjelelva til nasjonalparkgrensen i nord. Med hjemmel i verneforskriften for Rohkunborri nasjonalpark § 3 pkt. 6.3. f innvilges søknad om dispensasjon til bruk av helikopter for uttransport av skutt elg i Sør-dalen på strekningen Lappjord til nordlig grense. Søknad om dispensasjon til bruk av helikopter til transport av jegere og utstyr avslås i medhold av naturmangfoldloven § 48, jf. § 77 og verneforskriften for Rohkunborri nasjonalpark.

Dispensasjonen er gitt på følgende vilkår:

- 1) Dispensasjonen gjelder for 2020 i tidsrommet 25.09. – 1.11. for bruk av en ATV eller et luftfartøy for til sammen inntil 3 turer (tur – retur) samme tidsrom.
 - a. For atv gjelder tur-retur fra nasjonalparkgrensen i Sør-dalen sørover til Kjelelva.
 - b. For luftfartøy gjelder tur-retur fra nasjonalparkgrensen til fellingsplass, og videre ut av nasjonalparken
- 2) Dato for ferdselen skal påføres baksiden før turen starter og framvises ved kontroll.
- 3) Dispensasjonen gjelder for transport av lovlig felt elg, og føreren av atv skal være registrert jeger på valdet.

Dispensasjonen skal medbringes under kjøring. All motorferdsel i utmark skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade på natur og mennesker. Mislighold medfører inndragning.

Vedtaket kan påklages innen tre uker til nasjonalparkstyret. Det må også søkes dispensasjon etter motorferdselloven til Bardu kommune.

Saksopplysninger

Søknaden

Bernt-Ole Berntsen søker som leder av jaktlaget på statsgrunn i Sør-dalen om tillatelse til bruk av helikopter for å frakte jegere og utstyr inn til Lappjordhytta, og felt elg samt utstyr og eventuelt jegere ut igjen fra Lappjord. Jaktlaget planlegger å jakte i hele uke 40 (28. september til 4. oktober).

Berntsen begrunner søknaden med at jaktlaget risikerer karantene på grunn av covid-19 ved å benytte transport med båt over Torneträsk og deretter videre til fots (2,5 km) slik de gjorde i 2019. De ønsker ikke å jakte nede i Sør-dalen da de mener terrenget og vegetasjonen gjør jakta for vanskelig. Jaktlaget vurderer at forholdene for elgjakt er bedre rundt Lappjordhytta, men at det blir for langt å gå med nødvendig utstyr fra parkeringa ved Tverrelva (15 km).

Berntsen opplyser i søknaden at de har gjort en avtale med Troms turlag om å vaske ned Lappjordhytta slik at denne kan åpnes for allmennheten igjen. Troms turlag har ikke åpnet Lappjordhytta etter stengningen i vinter grunnet sykdom hos hyttetilsyn.

Troms turlag opplyser på telefon at de har som intensjon å sende tilsyn inn til fots for vasking og klargjøring av hytta før elgjakta starter 25. september.

Tildelt kvote for jaktfeltet i Sør-dalen er i 2020 på tre dyr.

Regelverk

Rohkunborri nasjonalpark ble opprettet ved kongelig resolusjon 25.2.2011. Formålet med vernet er å bevare store naturområder med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige gråorheggeskoger, urskogpreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sør-dalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på. Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Nasjonalparken har en egen forskrift. Motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt jfr. forskriften § 3 pkt 6.1. Naturmangfoldlovens § 48 gir hjemmel for å gi dispensasjon fra et vernevedtak for tiltak som ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Søknaden er derfor vurdert etter § 48 i naturmangfoldloven.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak eller om det gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre varprinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Søknaden er vurdert opp mot verneformålet og verneverdiene i nasjonalparken samt påvirkningen av disse.

Motorferdsel er generelt forbudt i Rohkunborri nasjonalpark og det er ikke hjemmel i forskriften til å gi tillatelse til motorferdsel i forbindelse transport av jegere eller utstyr til elgjakt, verken ut eller inn av nasjonalparken. Denne delen av søknaden er derfor vurdert etter naturmangfoldloven § 48 som gir forvaltningsmyndigheten mulighet til å gjøre unntak fra et vernevedtak. Vilkårene for å gi dispensasjon etter denne bestemmelsen som må være oppfylt er:

- 1) Tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig
- 2) Tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål eller
- 3) dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Ifølge rundskriv fra Direktoratet for naturforvaltning (Miljødirektoratet) av november 2011 er dette en snever dispensasjonsadgang.

Et vilkår er at tiltaket ikke strider mot formålet med vernet eller legger grunnlaget for en utvikling som på sikt kan skade verneinteressene. Det må derfor vurderes om tiltaket strider mot de overordnede målsettinger for verneområdet eller mot verneformålet samlet sett.

Det søkes om å bruke helikopter for frakt av jegere og utstyr til og fra oppsamlingssted ved Lappjordhytta. Tiltaket vil medføre noe motorferdsel og støy i nasjonalparken.

Det vurderes at motorferdsel for transport av jegere og utstyr i forbindelse med jakt, her vil stride mot sentrale deler av verneformålet.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak etter om dispensasjon etter Naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Kunnskapsgrunnlaget tilsier at motorferdsel og støy kan påvirke et landskapsrom og forstyrre friluftsliv. Andre kan tenkes å søke dispensasjon på samme grunnlag (transport av jegere og utstyr i forbindelse med jakt), og skape presedens. Det vil medføre en fare for uthuling av verneformålet.

Forvaltningsmyndigheten vil derfor legge føre-var-prinsippet til grunn for å unngå en utvikling som på sikt skader verneformålet.

Søker begrunner søknaden med fare for karantene ved innreise til jaktfeltet via Sverige. Ved innsending av søknaden 14. august var Norrbotten län i Sverige definert som rød sone med 10 dagers karanteneplikt ved tilbakekomst til Norge. 22. august ble reiserådet til Norrbotten endret til gult, som ikke vil medføre karantene ved reiser til regionen. Det er på nåværende tidspunkt uklart hvilken status Norrbotten vil ha frem i tid. Situasjonen med koronaviruspandemien er spesiell og utfordrende for mange deler av samfunnet. Forvaltningsmyndigheten vurderer likevel at karanteneplikt ved reise til Lappjordhytta via Sverige ikke er god nok grunn til å tillate bruk av helikopter til persontransport og frakt av utstyr til jakt. Det er lengre å gå til Lappjordhytta fra Sjørdalen (15 km) enn fra Pålnoviken (2,5 km), men det er mulig. Eventuelt kan en sette opp telt et stykke inn i dalen og deretter jakte over tregrensa slik søker sier i søknaden at jaktlaget ønsker. Uavhengig av situasjonen med koronaviruspandemien må et jaktlag i en nasjonalpark kunne regne med at det vil være nødvendig å ta seg frem til fots over lengre avstander i forbindelse med jakt.

Troms turlag opplyser på forespørsel at de planlegger å sende inn tilsyn til fots med hygieneutstyr og for å vaske ned Lappjordhytta før jaktstart 25. september. Som eier av Lappjordhytta har Troms turlag etter forskriftens § 3 pkt 6.3 d anledning til å søke om dispensasjon til bruk av helikopter for frakt av varer og utstyr til sin hytte. Forvaltningsmyndigheten vurderer at et jaktlag ikke kan innvilges dispensasjon til frakt av varer og utstyr til hytte da det vil skape presedens som gjør det mulig for andre jegere å søke på samme grunnlag, noe som på sikt vil kunne øke omfanget av motorferdsel i verneområdet og medføre uthuling av verneformålet.

Konklusjonen av vurderingen av denne delen av søknaden er at søknaden om transport av jegere og utstyr med helikopter ikke oppfyller kravet i naturmangfoldloven § 48 til å gi dispensasjon fra et vernevedtak, og søknaden om transport av jegere og utstyr avslås.

Ifølge verneforskriften for Rohkunborri nasjonalpark § 3 pkt 6.3 f kan forvaltningsmyndigheten etter søknad gi tillatelse til uttransport av felt elg med luftfartøy eller lett terrenggående beltekjøretøy som

ikke setter varige spor i terrenget. Nasjonalparkstyret har tidligere år innvilget slik dispensasjon til jaktlag innenfor nasjonalparken i Sør-dalen, samt bruk av ATV etter den gamle kjerrevegen i Sør-dalen (fra nasjonalparkgrensa til Kjelelva langs dalbunnen) med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Motorferdsel på barmark kan gi varige skader på vegetasjon og gi irreversible terrengskader. Styret vil være restriktiv med å gi slike dispensasjoner i nasjonalparken. I dette tilfellet vil bruk av ATV erstatte eventuell bruk av lett beltegående kjøretøy som forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon for med direkte hjemmel i forskriften.

Naturmangfoldlovens § 7 viser til prinsippene i lovens §§ 8 – 12. Disse skal legges til grunn ved utøvelse av offentlig myndighet blant annet når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak på bakgrunn av naturmangfoldloven § 48. Paragrafene dreier seg om kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, samlet belastning, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Det legges til grunn at man har god kjennskap til motorferdsel og hvordan den påvirker friluftslivet.

Elgjakten har foregått i dalen også før nasjonalparken ble etablert og det er således et naturlig innslag spesielt for lokale friluftsbukere. Stien i Sør-dalen er en viktig innfallspport og brukes en god del av vandrere. Den benyttes likevel mindre enn den mer kjente Nordkalottleden som passerer lenger opp i dalen, forbi Lappjordhytta. Nasjonalparkstyret har imidlertid brukt mye ressurser på tilrettelegging av traseen og forventer således en viss økning i antallet friluftsbukere. Det foreligger kunnskap om at kjøring med ATV i terrenget vil kunne skade jordsmonn og vegetasjon. Det legges imidlertid til grunn at så lenge kjøringen foregår primært etter tidligere brukt trase som må kunne oppfattes som traktor-/kjerreveg, vil ikke kjøringen medføre vesentlig terrengskade. Barmarkskjøring med hjemmel i forskriftens § 3 pkt 6.3 f vil således ikke komme i konflikt med verneformål eller verneverdier i området. Motorferdselen vil heller ikke berøre hekke- eller ynglelokaliteter til sjeldne arter i området. Forsøk i regi av Statens naturoppsyn har vist at kjøreskader ofte kommer som resultat av høy hastighet.

Bruk av helikopter til uttransport av felt elg er ansett å ha mindre innvirkning på naturmangfoldet og forstyrrelsen vil være kortvarig. Metoden kan imidlertid være uforholdsmessig dyr i forhold til andre metoder som for eksempel bruk av atv. Det legges til grunn at tillatelse til uttransport av felt elg ikke vil skape presedens ettersom det kun tillates motorferdsel med atv etter etablert traktorvei/kjerrevei og det finnes bare et elgvald innenfor nasjonalparken i Sør-dalen. Det er to andre elgvald på statsgrunn i nasjonalparken, men disse berører ikke Sør-dalen. Bruk av ATV langs traseen eller helikopter vil ikke føre til varige skader på vegetasjon. Selve aktiviteten vil være av en kortvarig karakter og forstyrrelsen vil således være begrenset. Den totale belastningen vil fortsatt være liten. Konsekvensene vil ikke medføre skader som vil medføre økonomiske konsekvenser.

På bakgrunn av denne vurderingen mener forvaltningsmyndigheten at søknaden tilfredsstillt kravene i naturmangfoldloven § 48 og verneforskriften § 3 pkt. 6.3. f). Søknaden innvilges derfor delvis med inntil 3 turer tur-retur fra nasjonalparkgrensa i nord til Kjelelva for transport av skutt elg ut av området med atv, eller bruk av helikopter til samme formål fra fellingsplass ut av nasjonalparken. Det vektlegges at det skal tas hensyn til at området er vernet som nasjonalpark, og at motorferdselen skal begrenses til et minimum.

Fra: Bernt Ole Berntsen[bernt.ole.berntsen@norgeshus.no]
Sendt: 14. aug 2020 09.20.53
Til: Bjerka, Ida Steien
Tittel: Elgjakt Sørдалen/ dispensasjons Helikopter.

Hei.

Takk for en hyggelig prat på telefon.

Vi er et Jaktlag på fire stk som er så heldig å ha elgjakt i Sørдалen, Rohkunborri nasjonalpark på Statskog sin eiendom.

Ifjord dro vi til lappjordhytta igjennom sverige, båt over Torneträsk og fottur opp til hytta. var en fantastisk tur og jakt i nydelige omgivelser. vi jakta der i 4 dager, skaut en elg, men det var mye å se men ikke rette dyr på kvota. resten av jakta var vi nede i Sørдалen ca 10 dager. der var det lite å se og utrolig vanskelig å jakte, bratt og vanskelig terreng, ble ikke noe elg på oss. dette var første året vi jakte der. har snakket med andre som jaktet der, og dem har slit veldig med å jakte nede i dalen, å sjelden fått dyr der.

I år hadde vi planlagt å skulle være hele uke 40 ved lapjord og jakte ut ifra der. skulle dra igjennom sverige og samme rute som sist. men så kom jo denne koronaen. så i år kan vi ikke det pga karantene og smitte risiko.

så vi tenket å høre med dere om vi kunne få dispesjasjon til å bli flydd med helikopter inn og ut der ifra. det er jo ca 15 km å gå i vanskeligst terreng, å drive elgjakt krever jo en god del utstyr og vil ikke være mulig å få til uten. Hadde det ikke vært foruten koronaen så hadde det vært helt uaktuelt.

Lapjordhytta eies jo av turlaget. den er i dag stengt pga korona, men skulle egentlig være åpnet opp vis den hadde vært vasket og klargjort med smitte restruksjoner. tilsynsmannen som skulle gjøre det er syk og kommer seg ikke dit. Vi har gjort en avtale med turlaget, at vi kan vaske og sette hyttene i stand slik at dem kan åpnes opp for allmenheten når vi har vært der. Turlaget ønsket også å sende opp utsyr til hyttene med oss vis vi fikk fly med helikopter. dem har liten kapasitet i disse dager.

Det er Heli trans som vi tenker å bruke. Når vi skal lande opp i parken så blir vi å gjøre det et stykke på oversiden av hytta på en steinrygg, så det vil ikke bli noe synlige merker etter oss i terrenget. vi vil ta av ifra Bardufoss flyplass.

Søker også om å få muligheten til å få flydd ut skutt elg. ifra jaktområdet til parkering nede i sørдалen.

Håper med dette at vi kan få dispensasjon for dette ene året.
Hadde det ikke vært for denne koronaen så hadde det vært så mye enklere.

Ha en strålende dag
Med vennlig hilsen

NORGESHUS BERNTSEN BYGGSERVICE AS
Bernt-Ole Berntsen
Daglig leder

Tel: [41557611](tel:41557611) – Epost: berntsen@norgeshus.no

Fra: Bjerka, Ida Steien [isbje@fylkesmannen.no]
Sendt: 12. august 2020 14:05
Til: Bernt Ole Berntsen
Emne: Elgjakt Sørдалen

Hei!

Takk for prat på telefon.

Til opplysning:

Det er ifølge verneforskriften for Rohkunborri nasjonalpark ikke direkte anledning for forvaltningsmyndigheten å gi tillatelse til *persontransport eller varetransport* med helikopter ifm elgjakt (se § 3 pkt 6.3). En søknad om persontransport og transport av utstyr ifm med elgjakt må styret i så fall behandle etter verneforskriftens § 4, jf. naturmangfoldloven § 48 – generelle dispensasjonsbestemmelser.

Uttransport av felt elg kan det gis tillatelse til etter søknad med hjemmel i verneforskriftens § 3 pkt 6.3 f).

Verneforskriften for Rohkunborri finnes her: <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2011-02-25-224>

I nml § 48 (https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-100/KAPITTEL_5#KAPITTEL_5) heter det at:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

Med vennlig hilsen

Ida Steien Bjerka

nasjonalparkforvalter

Telefon: +4791576445

**Rohkunborri
nasjonalpark**

www.nasjonalparkstyre.no/rohkunborri

Arkivsaksnr: 2020/2005-14

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 01.09.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyret	26/20	08.09.2020

Vedlegg:

1 Klage på vedtak - dispensasjon til motorferdsel i Rohkunborri nasjonalpark
Behandling av klage på dispensasjon til bruk av snøskuter til transport av utstyr til privat hytte ved Kjelelva

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret tar klagen til Fylkesmannen i Troms og Finnmark til følge og omgjør vedtak fattet 11.6.20. Nytt vedtak lyder som følger:

I medhold av verneforskriften for Rohkunborri nasjonalpark innvilges søknad om tillatelse til å bruke snøskuter for nødvendig transport av varer, utstyr og materialer fram til privat hytte ved Kjelelva i Sjørdalen. Vedtaket er fattet i medhold av forskrift for Rohkunborri nasjonalpark av 25. februar 2011 § 3 pkt. 6.3 d og 6.3. e.

Vedtaket er fattet med følgende vilkår:

1. Formålet er nødvendig transport av gass, ved og annet nødvendig utstyr og materialer til hytta ved Kjelelva i Sjørdalen.
2. Tillatelsen gjelder for inntil seks turer (tur-retur) med snøskuter i perioden fra 1. januar til og med 1. mai hvert år i perioden 2021-2023. En snøskuter teller som en tur. Kjører to snøskutere sammen teller det som to turer. Kun førere som er godkjent i dispensasjon til formålet fra Bardu kommune kan kjøre snøskuter, også når to snøskutere kjører i følge. Dato for kjøring skal påføres denne tillatelsen, før kjøring, og bringes med under transporten.
3. Tillatelsen gjelder for bruk av snøskuter på snødekt mark fra nasjonalparkgrensen i Sjørdalen og fram til hytta ved Kjelelva langs dalbunnen.
4. Det skal meldes fra til oppsynet senest dagen før turen tar til. Dette kan gjøres på e-post til torbjorn.berglund@miljodir.no eller per sms til: 91622022.

Tillatelsen gjelder ikke kjøring på barmark. Før transporten kan gjennomføres må det også foreligge en dispensasjon fra motorferdselloven. Søknad om dette behandles av Bardu kommune.

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Eventuell klage rettes til Rohkunborri nasjonalparkstyre på adressen under, og skal være skriftlig og begrunnet, jf. forvaltningsloven § 32.

E-post: rohkunborri@fylkesmannen.no

Post: Rohkunborri nasjonalparkstyre

Postboks 137

9365 Bardu

Tur	2021	2022	2023
1			
2			
3			
4			
5			
6			

Saksopplysninger

Bardu kommune oversendte 24.2.20 søknad fra Jan Sørmo om tillatelse til transport av varer og utstyr med snøskuter til hytta ved Kjelelva i Sjørdalen. Forvalter ringte 24.2.20 til Jan Sørmo for å få mer utfyllende informasjon om søknaden. Det ble søkt om ti turer der formålet var transport av ved, gass, bensin, ny vedovn og ovnsrør.

Forvalter fattet 24.2.20 delegert vedtak, jf. nasjonalparkstyrets vedtak om delegering av myndighet 1.2.2013, i medhold av verneforskriftens § 3 pkt. 6.3 d. Det ble innvilget dispensasjon fra verneforskriften til 10 turer årlig i tidsrommet 1. januar til 1. mai for årene 2020-2022.

Jan Sørmo påklaget vedtaket av 24.2.20. Han ønsket et fritt antall turer med snøskuter til hytta, og ønsket heller ikke meldeplikt for ferdsel med snøskuter.

Nasjonalparkstyret behandlet klagen fra Sørmo i styremøte 31.3.20. Styret tok klagen til følge og omgjorde det opprinnelige vedtaket. Vedtaket av 31.3.20 er som følger:

«Jan Sørmo innvilges dispensasjon til et fritt antall turer med snøskuter til hytta, og det skal ikke kreves meldeplikt i forkant av kjøring. Vurdering: Likebehandles med andre hyttedispensasjoner i kommunen. Finnes ingen ferdsel i Sjørdalen på vinteren.»

Fylkesmannen i Troms og Finnmark påklaget 21.4.20 det omgjorte vedtaket fattet av nasjonalparkstyret 31.3.20.

Klagepunktene for denne saken er som følger:

1. Vedtakene er fattet uten å vise til hvilken hjemmel i verneforskriften eller naturmangfoldloven som er benyttet.
2. Vedtakene oppfyller ikke krav til begrunnelse etter forvaltningsloven eller verneforskriften. Det foreligger ingen vurdering om vilkår for å gi dispensasjonen er oppfylt.

3. Det kommer ikke frem at beslutningen bygger på en vurdering etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven § 7 (8-12).
4. Vedtakene er ikke begrenset i tid, og gjelder derfor i uoverskuelig framtid.
5. Det er ikke hjemmel til å fatte vedtaket som gir dispensasjon til et fritt antall turer med snøskuter til hytta.
6. Vedtaket er ikke begrenset i antall turer.

Klagen fra Fylkesmannen ble oversendt Jan Sørmo på e-post 24.4.20.

Jan Sørmo leverte før styremøtet 11.6.20 et brev til styreleder den 10. juni 2020 som motsvar til klagen fra Fylkesmannen i Troms og Finnmark.

Nasjonalparkstyret behandlet klagen i styremøte 11.6.20 og tok klagen til Fylkesmannen delvis til følge. Styret tok punkt 1, 2, 4 og 5 i klagen delvis til følge. Fordi styret unnlot å ta sentrale punkter i klagen fra Fylkesmannen til følge ble styrets vedtak oversendt Miljødirektoratet for endelig klagebehandling.

Miljødirektoratet opplyste i brev av 1.7.20 at nasjonalparkstyrets vedtak av 11.6.20 regnes som et nytt enkeltvedtak da styret har omgjort sitt tidligere vedtak. Miljødirektoratet kan kun utføre endelig behandling av klager i de tilfeller der styret avviser en klage og opprettholder eget vedtak.

Forvalter underrettet 6.7.20 både søker og Fylkesmannen i Troms og Finnmark om brevet fra Miljødirektoratet, og opplyste om nye tre ukers klagefrist til 27.7.20.

Fylkesmannen i Troms og Finnmark opprettholdt sin klage i brev av 23.7.20. Om grunnlaget for klagen skriver Fylkesmannen følgende:

«Nasjonalparkstyret har tatt klagen delvis til følge og fattet nytt vedtak i utvalgssak 19/20. Det nye vedtaket tar flere av punktene i vår klage til følge. Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften, og det er satt vilkår om nødvendig transport av varer, utstyr og materialer. Styret har satt som vilkår at det kan kjøres i perioden fra 1. januar til og med 1.mai i årene fra og med 2021 til og med 2024, men har ikke satt noe begrensning på antall turer. Vedtaket er heller ikke begrunnet etter en vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12.

Fylkesmannen finner det derfor nødvendig å klage også på dette vedtaket fordi punkt 3 og 6 i vår forrige klage ikke er tatt til følge. Vedtaket gir dispensasjon til et fritt antall turer med snøskuter til hytte i en nasjonalpark, og oppfyller ikke krav til vurdering etter naturmangfoldlovens prinsipper i §§ 8-12. Det åpner opp for ubegrenset motorferdsel i en nasjonalpark i en periode der naturen er sårbar. Det kan påvirke verneverdiene negativt og være i strid med verneformålet.

Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i utmark, og i nasjonalparken. Motorferdsel i verneområdet krever tillatelse både etter verneforskriften og motorferdselloven. En tillatelse etter verneforskriften skal ikke medføre endring i praksis etter annen lovgivning, og skal holdes innenfor rammen av annet regelverk.

Av rundskriv T-1/96 til motorferdselloven, fremgår det at dispensasjon etter motorferdsellovens forskrift også bør begrenses i antall turer. En tillatelse til hyttekjøring bør begrenses til et fåtall turer. Snøskuteren skal fortrinnsvis brukes når det er behov for å frakte tungt utstyr. Tillatelsen gjelder ikke ren persontransport.

Verneforskriften for nasjonalparken har strengere bestemmelser om motorferdsel enn motorferdsellovens forskrift. En nasjonalpark er gitt spesiell beskyttelse gjennom vernet og forskriften, som er vedtatt for å sikre nasjonalt viktig natur. Styret må behandle søknader om motorferdsel i nasjonalparken i forhold til dette for å ivareta verneverdier og verneformålet.

Nasjonalparkforvalteren har innstilt på 6 turer (tur-retur) og gjort vurderinger etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 i sin saksfremstilling til behandling av klagen. Forvalter har gitt styret faglige råd om hvilken beslutning og vilkår som ivaretar verneverdier og verneformål i nasjonalparken. Seks turer vurderes å være et lite omfang og ha kortvarig karakter slik at det ikke påvirker verneverdier negativt. Dette er i tråd med praksis fra andre verneområder.

Når styret velger å ikke følge innstilling og faglige råd fra forvalteren, må de selv foreta saksforberedelsen og oppfylle formelle krav i tråd med lover og forskrift. Når styret gir dispensasjon til et fritt antall turer med snøskuter til hytte, uten vurdering etter naturmangfoldlovens prinsipper, er dette en saksbehandlingsfeil som medfører at vedtaket kan være ugyldig.

Vedtaket i utvalgssak 19/20 gir dispensasjon til et ubegrenset antall turer med snøskuter til hytte i nasjonalparken. Fylkesmannen vurderer at et ubegrenset antall turer med snøskuter til hytte i Sjørdalen medfører risiko for å skade verneverdier og forringe verneformålet med Rohkunborri nasjonalpark. Det kan også få konsekvenser for friluftslivet som er en del av formålet med nasjonalparken. Vi legger også til grunn at tillatelse til ubegrenset antall turer med snøskuter i en nasjonalpark, skaper uheldige presedensvirkninger for behandling av lignende saker i andre verneområder. Vi anmoder at det settes vilkår som begrenser dispensasjonen i et fåtall antall turer, i tråd med føringer og rundskriv for regelverket og etter faglige råd fra forvalter. Vi anbefaler også at det settes vilkår som gjør at dispensasjonen er kontrollerbar.

Konklusjon:

Fylkesmannen klager på vedtak i utvalgssak 19/20 med dispensasjon til bruk av snøskuter til hytte i Rohkunborri nasjonalpark, fordi det ikke er begrenset i antall turer og ikke vurdert etter naturmangfoldloven §§ 8-12.»

Regelverk

Rohkunborri nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon 25. februar 2011. Formålet med nasjonalparken er å bevare et stort naturområde med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige gråorheggeskoger, urskogspreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre- og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sjørdalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget. Nasjonalparken har en egen forskrift, og motorferdsel til lands, til vanns og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt jfr. forskriften § 3 pkt 6.1. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på snødekt mark eller luftfartøy for transport av varer og utstyr til hytter og gammer jfr. forskriften § 3 6.3 d, og til transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid på bygninger, anlegg og innretninger, jf. forskriften § 3 pkt. 6.3 e.

Naturmangfoldloven (§ 7) viser også til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak etter om dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), førevarprinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Nasjonalparkstyret har i vedtak av 1.2.2013 delegert myndighet til forvalter i saker om ferdsel som kommer inn under spesifiserte hjemler i forskriften. Tillatelse etter verneforskriften fritar ikke søker fra å innhente tillatelse etter annet regelverk. For motorferdsel med snøskuter i utmark skal det også søkes tillatelse hos kommunen, som kan vurdere å gi slik tillatelse etter motorferdselloven og forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag.

Hvis forvaltningsmyndigheten/underinstansen ved klagebehandling finner at klagen ikke gir grunnlag for å endre eller oppheve eget vedtak, skal saken oversendes til klagemyndigheten, jf. forvaltningsloven § 33 fjerde ledd, i dette tilfellet Miljødirektoratet.

Vurdering

Søknaden og klagen er vurdert i forhold til påvirkning på verneformålet og verneverdiene i nasjonalparken (§ 8). Vegetasjonen vil ikke ta skade ettersom det er snødekket. Det er registrert rovfugl som hekker i verneområdet. Motorferdsel kan forstyrre rovfugl i sårbare perioder. Den omsøkte motorferdselen vil imidlertid ha et lite omfang og være av kortvarig karakter slik at det vurderes at ferdselen trolig ikke vil påvirke hekkende fugl negativt. Det er ikke kunnskap om andre yngleplasser til sjeldne arter som vil kunne bli berørt av den omsøkte motorferdselen med snøskuter.

Det er en del av formålet at nasjonalparken skal kunne brukes til friluftsliv. Motorferdselen kan forstyrre folk på tur og dermed stride mot dette formålet med nasjonalparken. Det vurderes slik at den omsøkte motorferdselen kan forstyrre folk på tur i Sjørdalen men at dette vil være kortvarig. Samtidig er det få private hytter i nasjonalparken. Den omsøkte traseen i Sjørdalen brukes lite av turfolk om vinteren også på grunn av tidvis rasfare. De fleste turgåere følger Nordkalottruta som går øst for Sjørdalen gjennom Salvasskardet til Lappjordhytta.

Det er bare to private hytter i Sjørdalen. Det er derfor ikke fare at mange kan søke motorferdsel på samme grunnlag, og skape presedens innad i verneområdet for en økt samlet belastning som på sikt kan skade verneformålet (§ 9). Hytteeieren har tidligere fått innvilget dispensasjon for inntil tre turer med to snøskutere til hytta årlig. Hytteeieren beskriver i søknad at det er behov for flere turer for frakt av utstyr og materiale, inkludert ny vedovn og piperør til hytta. Til den eneste andre private hytta i Sjørdalen er det over flere år innvilget inntil 12 turer årlig, fordelt på fire eiere med inntil tre turer hver med én snøskuter. Det vurderes at behovet for transport av utstyr til hytta ved Kjelelva er noenlunde likt som for hytta ved Stággonjunni, men siden hytta eies av en familie i stedet for fire familier er behovet for frakt av personlig utstyr noe mindre til Kjelelva. Dagens omfang av motorferdsel til de to hyttene i Sjørdalen vil ikke utgjøre en trussel for verneverdiene i nasjonalparken (§ 10).

Dispensasjon etter verneforskriftens § 3 pkt. 6.3 d gjelder nødvendig transport av utstyr som vanskelig lar seg bære f.eks. gass, ved, materialer etc. Det er usikkert hvor store mengder gass og ved det går med. Det er ikke hjemmel i verneforskriften for å tillate persontransport til hytte, kun transport av nødvendig utstyr, varer og materialer. Bruk av helikopter for transport av varer og utstyr vil kunne være bedre med tanke på miljøet og metodikken, da det vil være behov for færre turer med helikopter enn med snøskuter. Det er imidlertid uforholdsmessig kostbart for hytteeier (§ 12). Det vurderes at § 11 ikke er relevant så lenge ferdselen foregår på snødekt mark.

I opprinnelig søknad beskrives formålet som transport av utstyr til hytte. I klage av 02.03.20 argumenterer Jan Sørmo for at han har behov for bruk av snøskuter også til persontransport, noe det ikke er hjemmel til i verneforskriften.

På grunnlag av denne drøftingen konkluderes det med at søknaden tilfredsstillende kravene i verneforskriften for Rohkunborri nasjonalpark. Prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens § 7 legges til grunn for å innvilge søknaden. Det påpekes at det ved aktivitet og

ferdsel skal tas hensyn til at området er vernet som nasjonalpark, og at motorferdselen reduseres til et minimum.

Klagepunkt 6: vedtaket er ikke begrenset i antall turer

I opprinnelig vedtak fattet 24.2.20 ble søknad vurdert etter verneforskriften § 3 pkt 6.3 d) og naturmangfoldloven §§ 8-12. Vedtaket ble fattet delegert, jf. nasjonalparkstyrets vedtak om delegering av 1.2.2013. Nasjonalparkstyret omgjorde vedtaket 31.3.20 etter klage fra søker, og på nytt 11.6.20 etter klage fra Fylkesmannen i Troms og Finnmark. I de omgjorte vedtaket er søker innvilget et fritt antall turer til hytta med snøskuter og ingen meldeplikt i forbindelse med kjøring.

Det fremgår av forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 7 at det kan settes vilkår for tillatelse etter § 5, herunder § 5.c – kjøring av bagasje og utstyr til hytter beliggende minst 2,5 km fra brøytet bilveg.

I rundskriv T-1/96: Om lov om motorferdsel i utmark og vassdrag heter det i punkt 7.3.3 Felles regler for tillatelser, § 7 følgende:

«Forskriftens § 7 gir regler som er felles for dispensasjoner etter §§ 5 og 6. Det fremgår av paragrafen at det kan settes vilkår for dispensasjoner. Det bør settes vilkår som kan redusere ulempene og skadene for naturmiljø og mennesker, f.eks. ved bruk av vilkår som kanalisere motorferdselen til bestemt tid og sted. Dette vil også lette arbeidet for politi/oppsynsmyndighet i deres kontrollarbeid.

For alle dispensasjoner etter forskriftens §§ 5 og 6 bør det settes vilkår om at tillatelsen skal gjelde et bestemt tidsrom og som hovedregel bare for en bestemt eller et bestemt antall turer. Det kan unntaksvis gis tillatelser for lengre perioder, f.eks. kan det for kjøreformål som strekker seg over flere år og som det ikke er tvil om berettigelsen av, gis tillatelse for flere år om gangen. Dispensasjonen bør under ingen omstendighet gjelde for et lengre tidsrom enn fem år. Det bør videre vurderes om det skal fastsettes vilkår som nærmere regulerer tidspunktet for transporten, f.eks. datoer, bestemte ukedager eller tidsrom på dagen.

For å unngå interessekonflikter kan det være et virkemiddel å etablere snøscooterfrie helger, eller deler av helger. Likeledes kan kommunen vurdere om det er behov for å ha tider på året hvor det ikke skal være adgang til å kjøre etter forskriftens §§ 5 og 6 ut fra hensynet til dyre- eller plantelivet. Det kan også settes vilkår om at kjøringen skal følge bestemte løyper eller traséer. Dette bør gjøres for å konsentrere den nyttetransporten som skal aksepteres, slik at den er minst mulig til skade og sjenanse for naturen, miljøet og friluftslivet. Dispensasjon og vilkår må utformes slik at de er kontrollerbare for politi og oppsyn.

Det framgår av § 7 annet ledd at tillatelsen skal være skriftlig og skal medbringes under transport. Videre er det uttrykkelig fastsatt at tillatelse etter §§ 5 og 6 skal vises fram på forlangende av politi eller oppsyn.»

I rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (Veileder M106-2014) heter det i kap. 9:

Bruk av vilkår ved dispensasjon at det innenfor forvaltningsretten er ... «en ulovfestet regel som gir vedtaksmyndigheten adgang til å sette vilkår i en forvaltningssak, uten at dette er nevnt i hjemmelsgrunnlaget. Vilkår kan normalt knyttes til vedtak om tillatelser og vedtak om tildeling av ytelser. Hovedregelen er derfor at det i dispensasjoner etter verneforskrifter kan knyttes vilkår til en tillatelse for å ivareta naturmiljøet. Adgangen til å stille vilkår gjelder både ved vedtak etter spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, og vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.»

Det vises også til brev av 5.3.2020 fra Klima- og miljødepartementet til Bardu kommune. I dette brevet skriver departementet følgende:

«Departementet anbefaler i utgangspunktet at kommunen bare gir tillatelse til en sesong om gangen. Kommunen vil likevel kunne gi tillatelse for flere sesonger dersom den etter en helhetlig vurdering finner at dette er rasjonelt og ikke er til ugunst verken for naturmiljø, friluftsliv eller andre hytteeiere. Vi vil likevel bemerke at tillatelsen bør avgrenses til å gjelde for et bestemt antall turer per sesong.»

Alle vedtak om dispensasjoner fra verneforskrift i naturvernområder registreres i Miljøvedtaksregisteret på nett: miljøvedtak.no. Ser en på innvilgede tillatelser til bruk av snøskuter til transport av utstyr til hytter i nasjonalparker vises det noe varierende praksis på antall turer som tillates til private hytter i verneområder, men at øvre antall er inntil seks turer per år (eksempelvis i Sjunghatten NP, Stabbursdalen NP).

I nevnte vedtak om tillatelse til motorferdsel i verneområder stilles det også vilkår om meldeplikt. I de fleste tilfeller krever forvaltningsmyndighetene i verneområdene kjørebok. I kjøreboken skal dato for tur påføres med penn før kjøring og bringes med under kjøring. I mange tilfeller krever forvaltningsmyndigheten at kjørebok for et år returneres til verneområdestyret før kjørebok for neste år kan gis ut når det er innvilget en flerårig tillatelse. Vilkåret om meldeplikt gir forvaltningsmyndigheten oversikt over antall gjennomførte turer og en helhetlig oversikt over omfanget av motorferdsel i verneområdet. Kjøreboka gir også naturoppsyn eller annen kontrollmyndighet god oversikt ved kontroll av dispensasjoner. For tillatelser til motorferdsel i Rohkunborri nasjonalpark stilles det vilkår om meldeplikt ved at innehaver av tillatelse sender en e-post eller SMS til naturoppsynet før turen tar til. Sammenliknet med vilkår om kjørebok er dette en svært enkel praksis for innehaver av tillatelse, som slipper å returnere kjørebok til nasjonalparkstyret. Meldeplikten som vilkår vurderes å ha svært liten ulempe for innehaver av tillatelse. Ved behov kan forvaltningsmyndigheten etterspørre dokumentasjon av antall gjennomførte turer fra SNO.

Vedrørende naturmangfoldlovens § 9 «føre var-prinsipp» og presedens.

I rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (M106-2014) heter det i kap. 8: *I vurderingen av om en tillatelse bør gis skal eventuelle presedensvirkninger av en tillatelse også vurderes. Selv om en enkeltstående tillatelse ikke vil være i strid med verneformålet eller påvirke verneverdiene på stedet, må det alltid vurderes om en tillatelse kan skape presedens, og således bidra til en gradvis forringelse av verneverdiene i området. Presedensvirkninger kan være relevant både når det gjelder tilsvarende søknader innenfor samme verneområde, men også generelt i forhold til andre verneområder.*

I lys av dette vurderes det at å innvilge et fritt antall turer til ei privat hytte i Rohkunborri nasjonalpark vil kunne skape uheldig presedens. Det er få hytter i Rohkunborri nasjonalpark, og transport av varer, utstyr og materialer med snøskuter bør fortsatt være begrenset både i tidsrom og antall turer. Et fritt antall turer til hytter i Rohkunborri nasjonalpark vil generelt kunne medføre uheldig presedensvirkning overfor lignende søknader i andre verneområder. Et fritt antall turer med snøskuter vil kunne medføre økt motorferdsel, som igjen vil kunne bidra til gradvis forringelse av verneverdier.

Opprinnelig søknad i dette tilfellet er vurdert etter verneforskriften og naturmangfoldloven §§ 8-12. Sørmo fikk sist innvilget dispensasjon etter verneforskriften til motorferdsel der formålet var transport av utstyr og ved til hytte i 2016. Dispensasjonen ga da tillatelse til inntil tre turer med inntil to snøskutere på hver tur, til sammen seks turer i perioden 1. januar til 1. mai. Det vurderes at det vil medføre liten fare for verneverdiene om søker får større frihet til selv å fordele transporten med snøskuter i løpet av seks turer, dvs. at søker kan velge å transportere nødvendig utstyr, varer og materiale med én snøskuter inntil seks turer eller med to snøskutere inntil tre turer (totalt seks turer). Dette er i tråd med antall turer innvilget i tillatelser gitt i andre nasjonalparker.

Vilkårene som settes for ferdselen er saklige både etter verneforskriften og motorferdselloven med nasjonal forskrift.

På bakgrunn av denne vurderinga tas klagen til Fylkesmannen i Troms og Finnmark til følge og vedtaket omgjøres.

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

23.07.2020

Vår ref:

2020/4191

Deres dato:

Deres ref:

FYLKESMANNEN I TROMS OG FINNMARK
Statens hus Damsveien 1
9800 VADSØ

Saksbehandler, innvalgstelefon
Heidi-Marie Gabler, 77642231

Klage på vedtak - dispensasjon til motorferdsel i Rohkunborri nasjonalpark

Vi viser til vedtak i utvalgssak 19/20 datert 11.06.2020 med behandling av Fylkesmannens klage på vedtak i utvalgssak 11/20 datert 02.04.2020, vår sak 2020/4191. Saken gjelder innvilget dispensasjon fra verneforskriften til bruk av snøskuter til hytte ved Kjelelva.

Fylkesmannen klaget på vedtaket i sak 11/20 fordi:

1. Vedtaket er fattet uten å vise til hvilken hjemmel i verneforskriften eller naturmangfoldloven som er benyttet
2. Vedtakene oppfyller ikke krav til begrunnelse etter forvaltningsloven eller verneforskriften. Det foreligger ingen vurdering om vilkår for å gi dispensasjon er oppfylt
3. Det kommer ikke frem at beslutningen bygger på en vurdering etter miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 7(8-12)
4. Vedtakene er ikke begrenset i tid, og gjelder derfor i uoverskuelig framtid
5. Det ikke er hjemmel til å fatte vedtaket som gir dispensasjon til et fritt antall turer med snøskuter til hytta
6. Vedtaket ikke er begrenset i antall turer

Nasjonalparkstyret har tatt klagen delvis til følge og fattet nytt vedtak i utvalgssak 19/20. Det nye vedtaket tar flere av punktene i vår klage til følge. Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften, og det er satt vilkår om nødvendig transport av varer, utstyr og materialer. Styret har satt som vilkår at det kan kjøres i perioden fra 1. januar til og med 1.mai i årene fra og med 2021 til og med 2024, men har ikke satt noe begrensning på antall turer. Vedtaket er heller ikke begrunnet etter en vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12.

Fylkesmannen finner det derfor nødvendig å klage også på dette vedtaket fordi punkt 3 og 6 i vår forrige klage ikke er tatt til følge. Vedtaket gir dispensasjon til et fritt antall turer med

E-postadresse:
fntfpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.fylkesmannen.no/tf

Org.nr. 967 311 014

snøskuter til hytte i en nasjonalpark, og oppfyller ikke krav til vurdering etter naturmangfoldlovens prinsipper i §§ 8-12. Det åpner opp for ubegrenset motorferdsel i en nasjonalpark i en periode der naturen er sårbar. Det kan påvirke verneverdiene negativt og være i strid med verneformålet.

Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i utmark, og i nasjonalparken. Motorferdsel i verneområdet krever tillatelse både etter verneforskriften og motorferdselloven. En tillatelse etter verneforskriften skal ikke medføre endring i praksis etter annen lovgivning, og skal holdes innenfor rammen av annet regelverk.

Av rundskriv T-1/96 til motorferdselloven, fremgår det at dispensasjon etter motorferdsellovens forskrift også bør begrenses i antall turer. En tillatelse til hyttekjøring bør begrenses til et fåtall turer. Snøskuteren skal fortrinnsvis brukes når det er behov for å frakte tungt utstyr. Tillatelsen gjelder ikke ren persontransport.

Verneforskriften for nasjonalparken har strengere bestemmelser om motorferdsel enn motorferdsellovens forskrift. En nasjonalpark er gitt spesiell beskyttelse gjennom vernet og forskriften, som er vedtatt for å sikre nasjonalt viktig natur. Styret må behandle søknader om motorferdsel i nasjonalparken i forhold til dette for å ivareta verneverdier og verneformålet.

Nasjonalparkforvalteren har innstilt på 6 turer (tur-retur) og gjort vurderinger etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 i sin saksfremstilling til behandling av klagen. Forvalter har gitt styret faglige råd om hvilken beslutning og vilkår som ivaretar verneverdier og verneformål i nasjonalparken. Seks turer vurderes å være et lite omfang og ha kortvarig karakter slik at det ikke påvirker verneverdier negativt. Dette er i tråd med praksis fra andre verneområder.

Når styret velger å ikke følge innstilling og faglige råd fra forvalteren, må de selv foreta saksforberedelsen og oppfylle formelle krav i tråd med lover og forskrift. Når styret gir dispensasjon til et fritt antall turer med snøskuter til hytte, uten vurdering etter naturmangfoldlovens prinsipper, er dette en saksbehandlingsfeil som medfører at vedtaket kan være ugyldig.

Vedtaket i utvalgssak 19/20 gir dispensasjon til et ubegrenset antall turer med snøskuter til hytte i nasjonalparken. Fylkesmannen vurderer at et ubegrenset antall turer med snøskuter til hytte i Sør-dalen medfører risiko for å skade verneverdier og forringe verneformålet med Rohkunborri nasjonalpark. Det kan også få konsekvenser for friluftslivet som er en del av formålet med nasjonalparken. Vi legger også til grunn at tillatelse til ubegrenset antall turer med snøskuter i en nasjonalpark, skaper uheldige presedensvirkninger for behandling av lignende saker i andre verneområder. Vi anmoder at det settes vilkår som begrenser dispensasjonen i et fåtall antall turer, i tråd med føringer og rundskriv for regelverket og etter faglige råd fra forvalter. Vi anbefaler også at det settes vilkår som gjør at dispensasjonen er kontrollerbar.

Konklusjon:

Fylkesmannen klager på vedtak i utvalgssak 19/20 med dispensasjon til bruk av snøskuter til hytte i Rohkunborri nasjonalpark, fordi det ikke er begrenset i antall turer og ikke vurdert etter naturmangfoldloven §§ 8-12.

Med hilsen

Heidi-Marie Gabler (e.f.)
Seksjonsleder naturvern

Tor Asbjørn Simonsen
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Arkivsaksnr: 2020/2384-3

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 01.09.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	27/20	08.09.2020

Eventuelt

Referat sak

RS 7/20 Vurdering av kommunens adgang til motorferdsel i forbindelse med befaring

Bardu kommune v/ordfører Toralf Heimdal
Postboks 401
9365 Bardu

Trondheim, 01.09.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/8708

Saksbehandler:
Pål Foss Digre

Vurdering av kommunens adgang til motorferdsel i forbindelse med befaring

Det er i saken reist spørsmål om utvalgsmedlemmer eller ansatte i en kommune har en direkte hjemmel til å foreta befaringer med snøscooter i et verneområde, slik at de ikke behøver å søke om dette på forhånd. I tillegg er det reist spørsmål om hvilke regler som gjelder for slike befaringer i alminnelige utmarksområder.

Slik direktoratet ser det gir ikke naturmangfoldloven eller verneforskriften som gjelder her kommunen noen direkte hjemmel for motorferdsel i forbindelse med befaring av mulig fremtidig scootertrase. Slike turer må derved godkjennes av verneområdestyret. Vi kan heller ikke se at det finnes en direkte hjemmel til slike befaringer i motorferdselloven eller nasjonal forskrift. Kjøring i forbindelse med slike befaringer inne i verneområder krever dermed at det er fattet vedtak om dispensasjon etter begge lovverk.

Vi viser til vårt brev av 3. juli 2020 og e-post fra Bardu kommune v/ordfører Toralf Heimdal av 13. juli 2020. I den sistnevnte e-posten gjøres det gjeldende at kommunen som forvaltningsmyndighet innen en rekke tjenesteområder må anees å ha direkte hjemmel til motoriserte befaringer etter både motorferdselloven og naturmangfoldloven. Ordføreren ber videre om Miljødirektoratets vurderinger knyttet til kommunens adgang til motorferdsel både innenfor og utenfor verneområder.

Vi anser det hensiktsmessig å ikke gå nærmere inn på den konkrete saken som var bakgrunnen for vår henvendelse av 3. juli i år, men legger den bak oss og besvarer de rettslige spørsmål som reises.

Krav om tillatelse for kjøring innenfor Rohkunborri nasjonalpark

Etter forskrift 25. februar 2011 nr. 224 om Rohkunborri nasjonalpark § 3 punkt 6.1 gjelder det et særskilt forbud mot motorferdsel innenfor nasjonalparken. Regelverket gir ikke noe generelt unntak for kommunens virksomhet. Unntaket for "gjennomføring av ... forvaltningsoppgaver" i forskriftens § 3 punkt 6.2. bokstav a, gjelder bare der gjennomføringa er "bestemt av forvaltningsmyndigheten". I henhold til reglene i forskriften § 7 er oppgaven som forvaltningsmyndighet for Rohkunborri nasjonalpark lagt til nasjonalparkstyret. I den grad politikere eller ansatte i kommunen trenger å

gjennomføre forvaltningsoppgaver i nasjonalparken, så må det dermed søkes til verneområdestyret om dispensasjon. I tillegg må motorferdsel i utmark vurderes på vanlig måte etter motorferdselregelverket.

Krav om tillatelse for kjøring på befaringer etter det alminnelige motorferdselregelverket

Etter motorferdselloven § 3 er motorferdsel i utmark ikke tillatt med mindre annet følger av loven selv eller av vedtak med hjemmel i loven. Tillatelser til bruk av snøskutere og andre motorkjøretøy må etter motorferdselloven § 4a følge av forskrift gitt av departementet, det vil si forskrift 15. mai 1988 nr. 356 for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.

Det er riktig at bestemmelser i denne forskriften gir direktehjemmel til kjøring i forbindelse med enkelte nærmere angitte kommunale oppgaver. Miljødirektoratet kan imidlertid ikke se at noen av bestemmelsene i forskriften gir noen generell tillatelse for kjøring knyttet til *alle* kommunens oppgaver. Bestemmelsen i § 3 bokstav b, jf. § 2 bokstav c er begrenset til offentlig "tilsyns- og oppsynstjeneste". Tilsynsoppgaver er i denne sammenheng det å føre kontroll med at regelverket overholdes. Denne forståelsen følger både av den normale språklige betydninga til begrepene tilsyn/oppsyn slik disse er definert i ordbøkene og av en relativt konsekvent bruk i forvaltningslovgivninga, se for eksempel motorferdselloven § 12 a. Dersom et dispensasjonsutvalg eller kommunalt ansatte ønsker å kjøre snøscooter i utmarka for å befare mulige traseer for framtidige dispensasjoner, så kan ikke dette anses som "tilsyns- eller oppsynstjeneste" i denne sammenheng. I slike sammenhenger kan det ofte være ønskelig å ha med interesseforeninger eller andre berørte på befaringen. Disse er også avhengig av dispensasjon.

Vanlig dispensasjonsbehandling der det ikke finnes noen direktehjemmel for kjøring

Søknad om motorferdsel i sammenheng med slike befaringer må derved vurderes på vanlig måte etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6. En dispensasjon kan gis der vilkårene i paragrafens første punktum er oppfylt, og der kjøringa vurderes å være tilrådelig etter en vurdering av skjønnsmomentene i paragrafens andre punktum.

Krav til skriftlighet og etterprøvbarehet

Det framgår av forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 7 andre ledd at motorferdselstillatelser skal være skriftlige. Etter alminnelige regler om god forvaltningsskikk, gjelder det også et generelt krav om etterprøvbarehet i forvaltningen som tilsier at forvaltningens vurderinger skrives ned. Tillatelsen må videre begrunnes og normalt angi hvor og når kjøring kan skje. Etterprøvbarehet er viktig i motorferdselssaker, også for den som skal kjøre og for politi og oppsyn.

Avsluttende kommentarer

Vi anser at det ikke er hjemmel for å unnta vårt brev av 3. juli i år fra offentlighet.

For øvrig håper vi at vi med dette har bidratt til å klargjøre hva som er gjeldende rettslige rammer og formkrav på området og at det legges til grunn for videre praksis. Vi ønsker lykke til videre med forvaltning av Rokhunborri nasjonalpark.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Trond Flydal
seksjonsleder

Pål Foss Digre
seniorrådgiver

Kopi til:
Rohkunborri nasjonalparkstyre

Postboks 137

9365

BARDU